

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 12778
Tarih : 06.05.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 06/05/2021 14:41
Sayı: E-120.10-
0816375

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de yaşanan ekonomik krizle birlikte yaklaşık bir buçuk yıldır süren Covid-19 pandemisi ekonomik krizi daha da büyötmüş ve bu süreçte yoksulluk ve işsizlik de salgın haline gelmiştir. Uygulanan sermaye yanlısı politikalar, doğa talanı, bir türlü açılmayan destek paketleri gelir dağılımındaki adaletsizliği daha da artırarak yurttaşların kendilerini güvencesiz ve geleceklerini belirsiz görmeleri sonucunu doğurmuş, insanı yaşamdan vazgeçmeye kadar götüren intiharların patlamasına sebep olmuştur. Derinleşen yoksulluk ve intiharlara köklü çözümler üretmek, herkes için güvence toplumunu inşa etmek, şarta bağlı olmadan her bir bireye temel gelir güvencesi sağlamak ve bu amaçlar doğrultusunda gerekli vergi sistemini ve gelir dağılımını düzenleyecek önemleri almayı görüşmek üzere Anayasa’nın 98. ve İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederiz.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

ÖZET GEREKÇE

Türkiye ekonomisi toplumun geniş kesimleri açısından gün geçtikçe daha da kötüye gitmekte, halk her geçen gün artan enflasyon ve rekor seviyelere ulaşmış döviz kuru karşısında yoksullaşmaya devam etmektedir. Buna karşılık hükümetin ranta dayalı, sermaye odaklı politikaları nedeniyle tekeller, uluslararası şirketle bayram etmekte, kar rekorları kırmaktadır. Pandemi döneminde Türkiye'deki yoksulluk artışına dair Dünya Bankası'nın 27 Nisan 2021 tarihinde yayınlanan Türkiye Ekonomik İzleme Raporu'nda, "2019 yılında yüzde 10,2 olan yoksulluk oranının 2020 yılında yüzde 12,2'ye yükseldiğinin tahmin edilmekte olduğu ve şu anda yoksulluk oranını pandemi öncesi seviyelere geri getirmenin bir zorluk teşkil ettiği belirtilmiştir.

Türkiye zaten bir ekonomik krizi yaşarken karşı karşıya kaldığı pandemi sonucu daha da ağırlaştırmış, adaletsiz gelir dağılımı daha da bozulmuştur. Hükümetin bütçe tercihleri, kara ve ranta dayalı ekonomi politikaları pandeminin kötü yönetilmesiyle beraber yoksulluğun ve işsizliğin daha da derinleşmesine neden olarak kalıcı bir hale getirmiştir.

Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu'nun Ar-Ge birimi KAMU-AR'ın, yoksulluk sınırı araştırmasının Nisan 2021 sonuçları dört kişilik bir ailenin insan onuruna yaraşır bir şekilde yaşayabilmesi için yapması gereken zorunlu gıda ile gıda dışı harcamaların toplam tutarının 11 bin 680 liraya çıktığını belirtmiştir.

Türkiye'de yaşanan ekonomik kriz, hızla artan işsizlik, eve ekmek götürememekten borçlarını ödeyememeye kadar çözümsüzlük, sorunlar karşısından yapayalnız kalan yurttaşların yaşamdan kopmalarına, intiharlarda patlamaya neden olmaktadır. 2002-2019 yılları arasında geçim sıkıntısı sebebiyle 5 bin 806 kişi intihar ederken, son dönemlerdeki artış vahim boyutlara ulaşmış, öyle ki bir gün içinde 7 intihar vakasının yaşandığı kamuoyuna yansımıştır. 2019 yılında 4 milyon kişinin elektriği, faturası ödenmediği için kesilmiştir. Samsun'da bir eline "iş" diğer eline "aş" yazarak yaşamına son veren Metin I., Mersin'in Mut ilçesinde yıllardır kiralık küçük işyerinde kokoreççilik yapan sosyal medya hesabından "Kaç gündür siftah etmeden dükkan kapatıyorum" paylaşımı yaptıktan sonra intihar eden esnaf Murat Gümüş, İzmir'in Buca ilçesinde ekonomik sebeplerden dolayı intihar eden kahveci esnafı Erdal Şenözpak, yine İzmir'in Karabağlar ilçesi Peker Mahallesi'nde ekonomik sıkıntılara dayanamayarak evinde

intihar eden kahvecilik yapan 59 yaşında Nuri Çengeloğlu, Hatay'da, 7 katlı bir apartmanın çatısından atlayarak yaşamına son veren 25 yaşındaki Mehmet Gökhan gibi yüzlerce yurttaşın intiharı, intihar değil iktidarın ekonomik ve sosyal politika tercihlerine bağlı yaşanan cinayetler olarak görülmelidir. Güvencesiz çalışan kadınlar ve evde hiçbir gelire sahip olmayan kadınlar pandemide açlığa terkedilmiştir. İnsanların çöplerden, pazar artıklarından gıda toplamak zorunda kaldıklarına dair görüntülerin her geçen gün artması, fırınlarda bayat ekmeğin ne kadar daha ucuz olduğunun sorulması , sosyal medyada yer alan bir görüntüde bir kadının çöpten yemek toplarken bulduğu bir tavuğun tarihi çok geçmiş mi diye sorması ise, itibardan tasarruf olmaz diyerek milyarlık araçları almaya devam eden lüks ve şatafattan taviz vermeyen hükümet yetkililerinin örtmeye çalıştığı, görmezden geldiği yoksulluğun en açık göstergesidir.

Bu kapsamda yoksulluğu ortadan kaldırmaya yönelik köklü politikalar gerçekleştirmek, eşit yurttaşlık ilkesini temel alarak, kazanılmış sosyal haklardan taviz vermeden toplumdaki herkes için güvence sağlayacak bir güvence toplumu inşa etmek, elektrik, su, doğalgaz, barınma ve ulaşım gibi temel hizmetlerin belli kotalar dahilinde ücretsiz olmasını sağlamak, sağlık ve eğitim alanında kamusal hizmetlerin niteliğini ve niceliğini artırmak, toplumdaki her bir bireye kayıtsız şartsız temel gelir güvencesi sağlamak ve bu amaçlar doğrultusunda gerekli vergi sistemini ve gelir dağılımını düzenleyecek önemleri almak acil bir görev olarak önümüzde durmaktadır.

Bu bağlamda yukarıda belirtilen veriler ışığında yoksulluk ve gelir adaletsizliğinin toplumun her kesimine yayılan etkilerinin saptanması ve ivedi bir şekilde toplumdaki her bireye temel gelir güvencesi sağlamak üzere izlenecek politikaların belirlenmesi amacıyla Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

GEREKÇE

En genel anlamıyla yoksulluk insanların temel gereksinimlerini karşılama olanağına sahip bulunamaması, kişilerin yaşayabilecekleri minimum yaşam standartlarının olmamasıdır.

Türkiye ekonomisi toplumun geniş kesimleri açısından gün geçtikçe daha da kötüye gitmekte, halk her geçen gün artan enflasyon ve rekor seviyelere ulaşmış döviz kuru karşısında yoksullaşmaya devam etmektedir. İşsizlik Türkiye tarihinin en yüksek seviyesindedir ve güvencesiz bir toplum yaratılmıştır. Buna karşılık hükümetin ranta dayalı, sermaye odaklı politikaları nedeniyle tekeller, uluslararası şirketle bayram etmekte, kar rekorları kırmaktadır. Pandemi döneminde Türkiye'deki yoksulluk artışına dair Dünya Bankası'nın 27 Nisan 2021 tarihinde yayınlanan Türkiye Ekonomik İzleme Raporu'nda, "2019 yılında yüzde 10,2 olan yoksulluk oranının 2020 yılında yüzde 12,2'ye yükseldiğinin tahmin edilmekte olduğu ve şu anda yoksulluk oranını pandemi öncesi seviyelere geri getirmenin bir zorluk teşkil ettiği belirtilmiştir.

Türkiye zaten bir ekonomik krizi yaşarken karşı karşıya kaldığı pandemi sonucu daha da ağırlaştırmış, adaletsiz gelir dağılımı daha da bozulmuştur. Hükümetin bütçe tercihleri, kara ve ranta dayalı ekonomi politikaları pandeminin kötü yönetilmesiyle beraber yoksulluğun ve işsizliğin daha da derinleşmesine neden olarak kalıcı bir hale getirmiştir. Ekonomik kriz bir avuç azınlık dışında toplumun her kesimine yayılan bir salgın durumuna dönüşmüştür. Toplum yoksulluk sınırı altında, asgari yaşam düzeyinde, borçlanarak ayakta kalmaya çalışması da artık fayda etmemektedir.

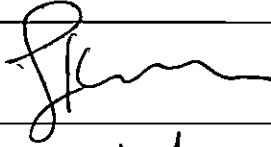
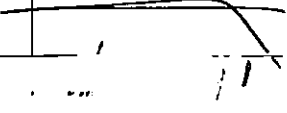
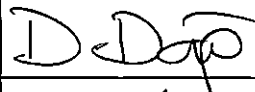
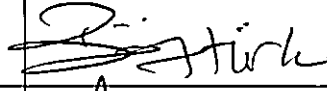
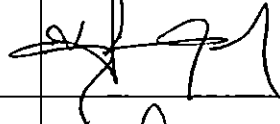
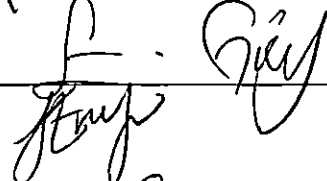
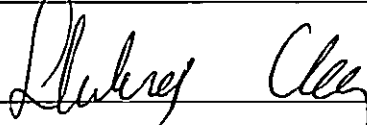
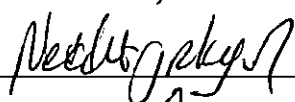
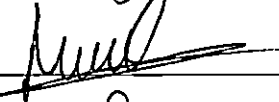
Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu'nun Ar-Ge birimi KAMU-AR'ın, yoksulluk sınırı araştırmasının Nisan 2021 sonuçları dört kişilik bir ailenin insan onuruna yaraşır bir şekilde yaşayabilmesi için yapması gereken zorunlu gıda ile gıda dışı harcamaların toplam tutarının 11 bin 680 liraya çıktığını belirtmiştir. Bu durum Türkiye'de 16 milyon yurttaşın yoksul, 18 milyon yurttaşın ise yoksulluk sınırında yaşadığını, yani 34 milyon yurttaşımızın açlık tehdidi altında olduğunu göstermektedir.

Türkiye'de yaşanan ekonomik kriz, hızla artan işsizlik, eve ekmek götürememekten borçlarını ödeyememeye kadar çözümsüzlük, sorunlar karşısından yapayalnız kalan yurttaşların yaşamdan kopmalarına, intiharlarda patlamaya neden olmaktadır. 2002-2019 yılları arasında geçim sıkıntısı sebebiyle 5 bin 806 kişi intihar ederken, son dönemlerdeki artış vahim boyutlara ulaşmış, öyle ki bir gün içinde 7 intihar vakasının yaşandığı kamuoyuna yansımıştır.

2019 yılında 4 milyon kişinin elektriği, faturası ödenmediği için kesilmiştir. Samsun'da bir eline "iş" diğer eline "aş" yazarak yaşamına son veren Metin I., Mersin'in Mut ilçesinde yıllardır kiralık küçük işyerinde kokoreççilik yapan sosyal medya hesabından "Kaç gündür siftah etmeden dükkan kapatıyorum" paylaşımı yaptıktan sonra intihar eden esnaf Murat Gümüş, İzmir'in Buca ilçesinde ekonomik sebeplerden dolayı intihar eden kahveci esnafı Erdal Şenözpak, yine İzmir'in Karabağlar ilçesi Peker Mahallesi'nde ekonomik sıkıntılara dayanamayıp evinde intihar eden kahvecilik yapan 59 yaşında Nuri Çengeloğlu, Hatay'da, 7 katlı bir apartmanın çatısından atlayarak yaşamına son veren 25 yaşındaki Mehmet Gökhan gibi yüzlerce yurttaşın intiharı, intihar değil iktidarın ekonomik ve sosyal politika tercihlerine bağlı yaşanan cinayetler olarak görülmelidir. Güvencesiz çalışan kadınlar ve evde hiçbir gelire sahip olmayan kadınlar pandemide açlığa terkedilmiştir. İnsanların çöplerden, pazar artıklarından gıda toplamak zorunda kaldıklarına dair görüntülerin her geçen gün artması, fırınlarda bayat ekmeğin ne kadar daha ucuz olduğunun sorulması , sosyal medyada yer alan bir görüntüde bir kadının çöpten yemek toplarken bulduğu bir tavuğun tarihi çok geçmiş mi diye sorması ise, itibardan tasarruf olmaz diyerek milyarlık araçları almaya devam eden lüks ve şatafattan taviz vermeyen hükümet yetkililerinin örtmeye çalıştığı, görmezden geldiği yoksulluğun en açık göstergesidir.

Bu kapsamda yoksulluğu ortadan kaldırmaya yönelik köklü politikalar gerçekleştirmek, eşit yurttaşlık ilkesini temel alarak, kazanılmış sosyal haklardan taviz vermeden toplumdaki herkes için güvence sağlayacak bir güvence toplumu inşa etmek, elektrik, su, doğalgaz, barınma ve ulaşım gibi temel hizmetlerin belli kotalar dahilinde ücretsiz olmasını sağlamak, sağlık ve eğitim alanında kamusal hizmetlerin niteliğini ve niceliğini artırmak, toplumdaki her bir bireye kayıtsız şartsız temel gelir güvencesi sağlamak ve bu amaçlar doğrultusunda gerekli vergi sistemini ve gelir dağılımını düzenleyecek önemleri almak acil bir görev olarak önümüzde durmaktadır.

Bu bağlamda yukarıda belirtilen veriler ışığında yoksulluk ve gelir adaletsizliğinin toplumun her kesimine yayılan etkilerinin saptanması ve ivedi bir şekilde toplumdaki her bireye temel gelir güvencesi sağlamak üzere izlenecek politikaların belirlenmesi amacıyla Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
5	DERSİM DAĞ	DIYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DIYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	HASAN ÖZTUNES	ŞIRNAK	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DIYARBAKIR	